

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2016 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny – Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Woźniak

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 roku w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)Spółka z o.o. Spółka komandytowa z siedzibą w P.

przeciwko B. T. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu

z dnia 27 maja 2015 roku

w sprawie o sygn. I C 1026/14

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) utrzymuje w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w dniu 4 marca 2014 roku w sprawie o sygn. I Nc 334/14 w całości,

b) odstępuje od obciążania pozwanej dalszymi kosztami procesu wywołanymi wniesieniem przez pozwaną zarzutów od nakazu zapłaty, w tym kosztami sądowymi, od uiszczenia których pozwana była zwolniona;

c) przyznaje pełnomocnikowi z urzędu adwokat A. Ł. od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu) kwotę 1476 zł, w tym 23% podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu;

1. przyznaje pełnomocnikowi z urzędu adwokat A. Ł. od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu) kwotę 738 zł, w tym 23% podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

2. odstępuje od obciążania pozwanej kosztami procesu w instancji odwoławczej.

SSO Beata Woźniak

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 17 maja 2016 r. wobec nieprzeprowadzenia postępowania dowodowego w instancji odwoławczej ograniczono na podstawie art. 505¹³ § 2 k.p.c. do wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Powód (...)spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w P. domagał się zasądzenia solidarnie od B. T. (1) i Z. T. (jako poręczyciela wekslowego) z weksła własnego kwoty 6.270,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z 4 marca 2014r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w Poznaniu orzekł na podstawie weksła zgodnie z żądaniem pozwu.

Nakaz zapłaty uprawomocnił się wobec pozwanego Z. T. w dniu 25 marca 2014r.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy

I. uchylił nakaz zapłaty Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu Wydział I Cywilny z dnia 4 marca 2014 r. sygn. I Nc 334/14 i oddalił powództwo;

II. kosztami postępowania obciążył powódkę w całości, a wyliczenie tych kosztów pozostawił rozstrzygnięciu referendarza sądowego po uprawomocnieniu się wyroku;

III. przyznał pełnomocnikowi z urzędu adwokat A. Ł. kwotę 1476 zł (w tym z naliczonym podatkiem VAT – 276 zł) tytułem wynagrodzenia i nakazał wypłacenie tego wynagrodzenia tymczasowo przez Skarb Państwa Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu na rzecz A. Ł..

Z orzeczeniem tym nie zgodził się powód, który w apelacji zaskarżył wyrok w całości. Apelujący zarzucił:

a) naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.:

- art. 73 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 494 § 2 k.p.c. oraz art. 496 k.p.c. przez uchylenie nakazu zapłaty w całości i oddalenie powództwa w całości, podczas gdy nakaz zapłaty mógł być uchylony a powództwo oddalone tylko wobec pozwanej B. T. (1), gdyż pozwany solidarnie Z. T. nie złożył zarzutów od nakazu zapłaty i nakaz zapłaty jest wobec niego prawomocny
- art. 233 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej części tego materiału, to jest dokumentów: umowy o świadczenie usług przez przedstawiciela oraz deklaracji wekslowej, z których wynika, że pozwana w pełni świadoma konsekwencji podpisywanych dokumentów, podpisała te dokumenty, godząc się jednocześnie na zakaz wykonywania działalności konkurencyjnej,
- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 k.c. - poprzez niezgodne z zasadami logicznego rozumowania ocenienie zebranego w sprawie materiału dowodowego i w efekcie błędną wykładnię oświadczeń woli stron, zawartych zarówno w umowie, jak i deklaracji wekslowej, skutkiem czego jest błędne uznanie za cel umowy umożliwienie wykonywania pracy pełnomocnikowi - pani M. S., zamiast uznania za cel uregulowania warunków świadczenia przez pozwaną na rzecz powódki oraz ustalenia przesłanek stosowania kar umownych,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie wyjaśnień pozwanej B. T. (1) za wiarygodne, oraz spójne z resztą materiału dowodowego, chociaż zawierają twierdzenia wzajem sprzeczne, a w efekcie wydanie wyroku na niespójnym materiale dowodowym,
- art. 230 k.p.c. poprzez pominięcie przez sąd okoliczności, iż fakt podpisania umowy oraz deklaracji wekslowej został przez pozwaną wprost przyznany, a pominięcie skutków tego przyznania mogło mieć istotny wpływ na ostateczny kształt rozstrzygnięcia,
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na uznaniu za wiarygodne zeznań świadków przy jednoczesnym braku oceny wiarygodności innych dowodów, w tym

szczególnie umowy o świadczenie usług przez przedstawiciela i deklaracji wekslowej, które to stanowią kluczowe dowody dla oceny zasadności żądań pozwu,

- art. 231 k.p.c. poprzez błędne uznanie, że z ustalonego faktu ustanowienia pełnomocnictwa na rzecz M. S., można wyprowadzić fakt, że rozpoczęcie pracy przez pozwaną na rzecz powódki miało służyć wyłącznie korzyściom ustanowionego pełnomocnika – pani M. S., chociaż z zebranego materiału dowodowego, w tym szczególnie treści umowy ani zeznań świadków, taka okoliczność nie wynika,
- art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. poprzez dowolną, wybiórczą, sprzeczną z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego ocenę dowodów i w konsekwencji błędne uznanie, że przedłożony przez powódkę materiał dowodowy jest niewystarczający do uznania, że pozwana podpisała skuteczną umowę o świadczenie usługi przez przedstawiciela, a także że zabezpieczyła ewentualne roszczenia przysługujące powódce wekslem in blanco, którego zasady wypełnienia zostały opisane w również podpisanej przez pozwaną deklaracji wekslowej, pominięcie przez Sąd okoliczności, że pozwana jednocześnie pracowała w dwóch firmach konkurencyjnych-(...)oraz spółka pozwanej, pominięcie okoliczności, że pozwana mogła wcześniej wypowiedzieć pełnomocnictwo udzielone pani S.

a) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 5 k.c. - poprzez jego bezpodstawne zastosowanie, chociaż w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie zachodzą do tego ustawowe przesłanki, z zebranego materiału dowodowego nie wynika bowiem, aby powódka czyniła ze swego prawa użytek, który byłby sprzeczny ze społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub zasadami współżycia społecznego,
- art. 65 § 1 i 2 k.c. - przez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron złożonych w umowie o świadczenie usług przez przedstawiciela polegającej na przyjęciu ze zgodnym zamiarem stron było umożliwienie z formalnego punktu widzenia świadczenie pracy jako pełnomocnik pozwanej pani M. S., podczas gdy z okoliczności wynika, że zgodnym zamiarem stron było typowe zawarcie umowy o świadczenie usług przez przedstawiciela, którym to pozwana się stała z momentem podpisania umowy, a zamiarem tym było także objęcie warunków odpowiedzialności pozwanej za naruszenie zakazu działań konkurencyjnych,
- art. 483 § 2 k.c. w zw. z art. 484 § 1 k.c. - poprzez niezastosowanie tych przepisów, które regulują karę umowną i jednoznacznie wskazują, że można zawrzeć w umowie zapis, że naprawienie szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nastąpi przez zapłatę określonej sumy (kara umowna), a w razie nienależytego wykonania obowiązku, wierzyciel może domagać się zapłaty tej określonej kwotowo kary umownej bez względu na wysokość poniesionej szkody.

a) błędy w ustaleniach faktycznych, polegające na:

- uznaniu przez Sąd I instancji, że umowa zawarta pomiędzy powódką a pozwaną była umową nie mającą na celu wywołania skutków stricte w niej wynikających, mająca zaś na celu umożliwienie pani M. S. pracę w charakterze pełnomocnika pozwanej w powodowej spółce,
- uznaniu przez Sąd I instancji, że pozwana w okresie objętym sporem nie wykonywała żadnych usług na rzecz pozwanej, chociaż z zeznań świadków wynika, że do świadczenia tych usług dochodziło, co też wynika z zeznań pozwanej
- poprzez nie uwzględnienie w stanie faktycznym okoliczności, że pozwana świadcząc usługi na rzecz powódki, świadczyła jednocześnie usługi na rzecz konkurencyjnej firmy, co zostało przez pozwaną wyraźnie przyznane.

W tym stanie rzeczy apelująca domagała się zmiany zaskarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty z dnia 4 marca 2014 roku w całości oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wg norm

przepisanych - ewentualnie, wobec braku stwierdzenia przez Sąd podstaw do zmiany wyroku i licznych naruszeń prawa procesowego wniosła o uchylenie wyroku I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, wnosząc o zasądzenie od pozwanej na swoją rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wg norm przepisanych.

Ewentualnie w przypadku braku podzielenia argumentacji powódki w zakresie sporu z pozwaną B. T. (1) i braku uwzględnienia żądań powyższych skarżąca wniosła o uchylenie nakazu zapłaty z dnia 04.03.2014r. w części - w stosunku do pozwanej B. T. (1) i oddalenia powództw w części - w stosunku do pozwanej B. T. (1), utrzymania nakazu zapłaty w mocy w pozostałej części i zasądzenia na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana domagała się jej oddalenia w całości i zwrotu kosztów postępowania w II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w każdym przypadku pełnomocnik z urzędu domagała się przyznania jej od Skarbu Państwa kosztów udzielonej pozwanej z urzędu pomocy prawnej albowiem nie zostały one opłacone nawet w części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Porządkując na wstępie kwestie natury formalnej, Sąd Okręgowy za trafny uznał zarzut uchybienia dyspozycji art. 73 § 1 i § 2 k.p.c. w zw. art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 494 § 2 k.p.c. oraz art. 496 k.p.c.

Skoro nakaz zapłaty zapadły w postępowaniu nakazowym – na skutek niewniesienia od niego zarzutów przez pozwanego Z. T. - uprawomocnił się wobec niego w dniu 25 marca 2014 roku, to nie ulega wątpliwości, że tym samym nie zachodziły podstawy do tego, by Sąd I instancji uchylił w całości nakaz zapłaty i w całości oddalił pozew względem każdego z pozwanych solidarnie.

Środek zaskarżenia od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wywiodła bowiem wyłącznie B. T. (1) występując jedynie we własnym – a nie jej małżonka Z. T. – imieniu, toteż tym samym brak było podstaw dla przyjęcia stanowiska, by reprezentowała ona również jego prawa w niniejszym postępowaniu. Dalsze postępowania sądowe toczyło się zatem wyłącznie co do tej części orzeczenia, która podlegała zaskarżeniu, a zatem tylko wobec pozwanej.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, poza sporem między stronami pozostaje w istocie przyznana wprost przez B. T. (1) okoliczność podjęcia, w okresie równoległym z obowiązywaniem tejże umowy, świadczenia analogicznych usług w innej obok powodowej – spółce prowadzącej konkurencyjną działalność, tj. (...) S.A. zajmującej się udzielaniem pożyczek na analogicznych zasadach, jak powodowa spółka (zeznania pozwanej – k. 176-178, zeznania M. S. – k. 139-141, zeznania R. G. – k. 142 – 145, zeznania M. O. (1) – k. 145-147)

Zgodzić się należało z powódką, że w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy naruszył przepisy art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 k.c. a w efekcie wadliwie orzekł co do istoty, opierając się na podstawie art. 5 k.c. z pominięciem skutków prawnych wynikających z zastosowania art. 483 § 2 k.c. w zw. z art. 484 § 1 k.c.

W przekonaniu Sądu odwoławczego w okolicznościach niniejszej sprawy brak było podstaw do zastosowania przepisu art. 5 k.c.

Sąd Rejonowy wadliwie uznał, że wobec zawarcia umowy między stronami oraz w związku z podpisaną deklaracją wekslową w przedmiotowej sprawie należało uznać, że skorzystanie przez powoda z zapisów o karze umownej byłoby nadużyciem prawa podmiotowego. Sąd I instancji wyszedł bowiem z założenia, że sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jest nielojalne i nieuczciwe zachowanie powoda zmierzające do wykorzystania postanowień umowy do obciążenia pozwanej karą umową w sytuacji, gdy nie wykonywała ona umowy a to z uwagi na jej podpisanie jedynie

w celu umożliwienia M. S. pracy w firmie powoda, faktycznie wykonującej pracę określoną w umowie na podstawie udzielonego jej przez pozwaną w dniu 21 grudnia 2011r. pełnomocnictwa.

Tymczasem to, czy pozwana w 2012 r. zawierała czy też nie umowy pożyczek na rzecz powoda nie ma znaczenia dla skutków prawnych podpisanej umowy, w której wyraźnie w ramach aneksu z 1 lutego 2012 r. B. T. (1) zobowiązała się do zapłaty na rzecz powoda kwoty 10.000 zł tytułem kary umownej w razie podjęcia w okresie jej obowiązywania działań naruszających zakaz podejmowania działalności konkurencyjnej (§ 4 ust 1 pkt 4 umowy przewidziany tymże aneksem)

Zgodnie z § 8 umowy o świadczenie usług przez przedstawiciela, tytułem zabezpieczenia jakichkolwiek roszczeń powodowej spółki wynikających z niniejszej umowy, pozwana podpisała deklarację wekslową, stanowiącą załącznik II do niniejszej umowy oraz wystawiła weksel in blanco. Ust. 2 wskazywał natomiast, że w przypadku dokonania czynów określonych w § 3 pkt 8 i 9 deklaracji wekslowej, przedstawiciel (czyli pozwana) zobowiązuje się do zapłaty kary umownej, na zasadach i w wysokości określonej w deklaracji, należnej obok i niezależnie od odszkodowania za szkodę wyrządzoną spółce z tytułu popełnienia powyższych czynów. Aneksem z dnia 1 lutego 2012 roku w § 3 dodano pkt 9, zgodnie z którym wierzyciel uzyskał uprawnienie do wypełnienia weksla, jeżeli po stronie wystawcy zajdzie w szczególności okoliczność polegająca na tym, że w trakcie obowiązywania umowy lub w okresie 6 miesięcy po jej rozwiązaniu pozwana dokona czynu określonego w § 4⁽¹⁾ umowy w trakcie jej obowiązywania działalności lub czynności na rzecz podmiotów, których przedmiot działalności można zakwalifikować jako usługi udzielania pożyczek świadczone poza systemem bankowym oraz usługi pośrednictwa pieniężnego określone w sekcji (...), chyba że za uprzednią pisemną zgodą spółki.

Postanowienia umowne zatem nie warunkowały możliwości podejmowania działań konkurencyjnych od faktycznego świadczenia przez pozwaną usług na rzecz powoda, ale zakaz ten strony umowy powiązały wyłącznie z okresem jej obowiązywania. Kwestia wykonywania umowy przez pozwaną przez fizyczne świadczenie na rzecz powódki usług pozostaje bez znaczenia wobec postanowienia umowy o zakazie podejmowania działań konkurencyjnych i deklaracji wekslowej w zakresie upoważnienia remitenta do uzupełnienia weksla in blanco.

Niezależnie jednak od tego i tak rację ma skarżąca, że nie znajduje oparcia w zgromadzonym materiale dowodowym ustalenie Sądu, jakoby pozwana nie świadczyła usług na rzecz powódki, ponieważ wszystkich czynności dokonywała za nią rzekomo pełnomocnik – M. S.. Zgromadzony materiał dowodowy wykazał, że była ona doradcą niesamodzielnym. Pozwana zeznała bowiem, to M. S. pobierała pieniądze, a z pozwaną z kolei jeździł kierownik do klientów, bo ona samodzielnie nie mogła udzielać pożyczek (k. 178). Okoliczności te potwierdził w zeznaniach świadek R. G., który wyraźnie podkreślił, że pozwana udzielała pożyczki w imieniu firmy, „są na to dokumenty. Była pożyczka z M. O. (1)z jej ostatniej współpracy, miała uprawnienie, wynikało to z umowy.” (k. 144) Potwierdzeniem świadczenia przez pozwaną usług na rzecz powódki są również zeznania świadka P. G. (k. 147), który podał, że dostarczał pozwanej dokumentację firmową. Dodatkowo nie ulega wątpliwości, że już tylko dostęp do bazy klientów, w zestawieniu z prowadzeniem działalności na rzecz konkurencyjnej firmy, potencjalnie mógł stanowić dla powódki źródło poniesienia szkód w regionie objętym przedstawicielstwem pozwanej.

Skoro ustalono, że pozwana B. T. (1) podejmowała działania na rzecz konkurencyjnego wobec powódki podmiotu w okresie obowiązywania niniejszej umowy tj. od dnia 14 grudnia 2011 r. do dnia jej wypowiedzenia, co nastąpiło – wobec braku dokumentu wykazującego doręczenie pozwanej wypowiedzenia - najpóźniej w dniu otrzymania przez nią wezwania do zapłaty z 6 listopada 2013 r., tj. w dniu 1 grudnia 2013 r. (a zatem przy uwzględnieniu dwutygodniowego terminu awizowania oraz 7-dniowego okresu wypowiedzenia wynikającego z §6 ust 2 umowy), to w konsekwencji ziściły się przesłanki wypełnienia weksla własnego in blanco wystawionego powódce przez B. T. (1) na dochodzoną pozwem kwotę ujętą w nakazie zapłaty.

Wbrew stanowisku Sądu Rejonowego, nie ulega wątpliwości, że B. T. (1) w powołanym okresie będąc w stosunku prawnym z firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa (uprzednio (...)spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo - akcyjna) od listopada 2012 r. świadczyła usługi pożyczek na

rzecz (...) Spółka Akcyjna. W konsekwencji zachodziły podstawy do przyjęcia, że pozwana naruszyła przytoczone postanowienia umowy o świadczenie usług w zakresie zakazu konkurencji. Spółka (...) SA zajmowała się bowiem udzielaniem pożyczek na analogicznych zasadach, jak powodowa spółka.

Brak podstaw by przyjąć, że nie miała ona świadomości charakteru działalności prowadzonej w tej branży, również w zakresie działań przeciwdziałających naruszeniom zasad konkurencji.

B. T. (1) w piśmie procesowym z 10 marca 2014 r. zatytułowanym „Odwołanie” w szczególności podniosła, że powodowa spółka „podstępnie wprowadziła ją w te kłopoty” jako osobę starą i naiwną. Deklarowała, że od 2 lat nie pracowała w firmie (...), a mimo to otrzymała dwa PIT-y na kwotę 40.000 zł, pomimo nieuzyskania jakiegokolwiek wynagrodzenia. W zeznaniach z kolei podała, że ma lat 66, posiada wykształcenie podstawowe, nie zdołała ukończyć szkoły pielęgniarstwa, zajmowała się „pracą sklepową”. Ten kontekst sytuacji życiowej pozwanej uzupełnić jednak należało o fakt, że pozwana pierwszą umowę z powodem zawarła w 2010 r. i pracowała od 10 maja – 27 września 2010 r. tj. do momentu, gdy uległa wypadkowi; wówczas miała jedynie 600 zł z tytułu emerytury i chciała sobie „dorobić”, toteż zgłosiła się do powodowej spółki. W jej miejsce została zatrudniona M. S.. Pozwana tłumaczyła, że kierownik w 2011 r. chciał, by podjęła ona zatrudnienie, ale gdy się okazało, że z uwagi na stan swojego zdrowia nie jest w stanie, to wówczas kierownik w dniu 14.12.2011 r. rzekomo „kazał” pozwanej wypełnić pełnomocnictwo a 21.12.2011 r. otrzymała ona wypowiedzenie i została zwolniona z pracy. M. O. (1) i R. G. – według twierdzeń pozwanej – wyrazili zgodę na to, że pozwana podejmie zatrudnienie w firmie (...), zajmującej się również udzielaniem pożyczek. Pozwana wyraźnie przyznała, że podjęła pracę w firmie (...) od listopada 2012 r. Następnie utrzymywała, że M. O. (1) zwrócił się do niej o podjęcie zatrudnienia w miejsce M. S., która miała wyjechać do Niemiec. Pozwana uzyskała do obsługi grupę 12 klientów, następnie miała przejąć rejestr M. S.. Twierdziła, że nie ukrywała, iż pracuje w firmie (...), a kierownik powiedział, że ma się ona tam zwolnić, to wtedy będzie mogła samodzielnie pracować na rzecz powódki. Gdy się zwolniła i podpisała umowę z powódką, to po tygodniu dostała wypowiedzenie z firmy (...) a potem karę umowną 10.0000 zł.

Jednak zważyć należy, że pozwana w momencie zawarcia umowy w 2011 r. miała 63 lata, zatem nie była osobą w podeszłym wieku i nieporadną. Posiadała wprawdzie jedynie wykształcenie podstawowe ale z zeznań świadka M. O. (1) (k. 145) wynika, że już w 2003 r. pracowała w firmie (...), zatem posiadała doświadczenie zawodowe i tym samym życiowe w zakresie podpisywanych dokumentów, mając świadomość idącej za tym odpowiedzialności. Pozwana była zatem w pełni świadoma konsekwencji podpisywanych dokumentów, przystając na zakaz wykonywania działalności konkurencyjnej.

Co więcej, pozwana dostrzegała problem w podjęciu zatrudnienia w firmie (...), skoro – jak podkreślała - występowała o zgodę ustną do kierownika. Tym twierdzeniom powódka zaprzeczyła, a świadkowie M. O. (1) i R. G. nie potwierdzili wersji zaprezentowanej przez pozwaną, wskazując, że wiedzę o świadczeniu przez pozwaną usług na rzecz spółki (...) SA powzięli od M. S., która ujawniła książeczkę z poświadczeniem odbioru wpłat przez pozwaną działającą na rzecz spółki konkurencyjnej (k. 142 i k. 145).

Z kolei okoliczności powołane przez pozwaną, w tym między innymi ta, że tak naprawdę zawarła umowę celem umożliwienia M. S. pracy w charakterze jej pełnomocnika, dzięki czemu M. S., nie będąc samodzielnym przedstawicielem, nie musiała obawiać się o zajęcie jej wynagrodzenia w związku z toczącymi się przeciwko jej mężowi postępowaniami egzekucyjnymi, nie są podstawą do odmowy zapłaty przez pozwaną objętej wekslem kary umownej. Motywacja pozwanej czy też treść ustaleń między pozwaną a M. S. pozostają bez wpływu na ocenę podjętych przez nią zobowiązań, wynikających wprost z treści zawartej umowy i deklaracji wekslowej.

Pozwana nie wykazała również, by za namową przedstawiciela powoda zawarła z powódką umowę o świadczenie usług przez przedstawiciela. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw, aby uznać, że pozwana podpisywała dokumenty pod wpływem przymusu, groźby lub w stanie wyłączającym świadome albo swobodne podjęcie decyzji.

Wobec powyższego podkreślenia wymaga, że z art. 5 k.c. może skorzystać tylko ta osoba, która sama nie dopuściła się naruszenia, a w niniejszej sprawie pozwana naruszyła umowę i złamała zasady lojalności wynikające z podjęcia współpracy z powódką. Stąd wadliwie Sąd I instancji przyjął, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem odmienne rozstrzygnięcie godziłoby w zasady współżycia społecznego, których uwzględnienia wymaga całokształt okoliczności niniejszej sprawy.

Żądanie zapłaty od pozwanej oparte jest na należności z weksla własnego pozwanej a należność obejmuje roszczenie powoda związane z karą umowną, jaką powód zastrzegł w umowie z pozwaną w celu zabezpieczenia interesu w przypadku podjęcia przez pozwaną działalności konkurencyjnej, co w świetle treści odpowiedzi na apelację – nie budzi żadnych wątpliwości samej pozwanej. Skutków prawnych z podpisania umowy nie wyłącza w żaden sposób ewentualna chęć umożliwienia rzeczywistego świadczenia tych usług przez M. S., Nie można zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej, że była ona jedynie formalną „nosicielką uprawnień”, które udzielonym pełnomocnictwem scedowała na wyłączność M. S.. Oceny tej nie zmienia również nawet ewentualna wiedza w tym zakresie i akceptacja ze strony kierownictwa powodowej spółki, czego pozwana nie wykazała w toku niniejszego postępowania.

Nie znajdując uzasadnionych podstaw do oddalenia powództwa, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w dniu 4 marca 2014 roku w sprawie o sygn. I Nc 334/14 w całości.

Na zasadzie art. 102 k.p.c. Sąd II instancji – zmieniając zaskarżone rozstrzygnięcie - odstąpił od obciążania pozwanej dalszymi kosztami procesu wywołanymi wniesieniem przez pozwaną zarzutów od nakazu zapłaty, w tym kosztami sądowymi, od uiszczenia których pozwana była zwolniona, mając na względzie przede wszystkim jej sytuację materialną zarówno co do poziomu osiągniętych dochodów, liczne zobowiązania, zajęcia egzekucyjne, a nadto również jej sytuację zdrowotną.

Sąd odwoławczy przyznał pełnomocnikowi z urzędu adwokat A. Ł. od Skarbu Państwa (Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu) kwotę 738 zł, w tym 23% podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym i w świetle analogicznych powołanych już podstaw odstąpił od obciążania pozwanej kosztami procesu w instancji odwoławczej (§ 6 pkt. 4 w zw. z § 2 ust. 1 i 3 i § 13 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu).

SSO Beata Woźniak